

ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ В УПРАВЛІННІ РИНКАМИ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасні методи управління споживчою кооперацією України, при наявності конкуренції, вимагають запровадження ретельного дослідження багатогранної діяльності підприємств та організацій різних галузей, що мають свої організаційні, технічні та технологічні особливості, які впливають не лише на організацію системи обліку, а й на організацію і методику економічного аналізу.

На сьогоднішній день сукупність негативних чинників, внутрішньо притаманних вітчизняній економіці, призводить на мікроекономічному рівні до недоотримання доходів спеціалізованими суб'єктами господарювання.

Недостатність надходження доходів перешкоджає створенню належної основи для самофінансування через отримання недостатнього розміру чистого прибутку, що призводить до стримування процесів диверсифікації діяльності ринків споживчої кооперації України.

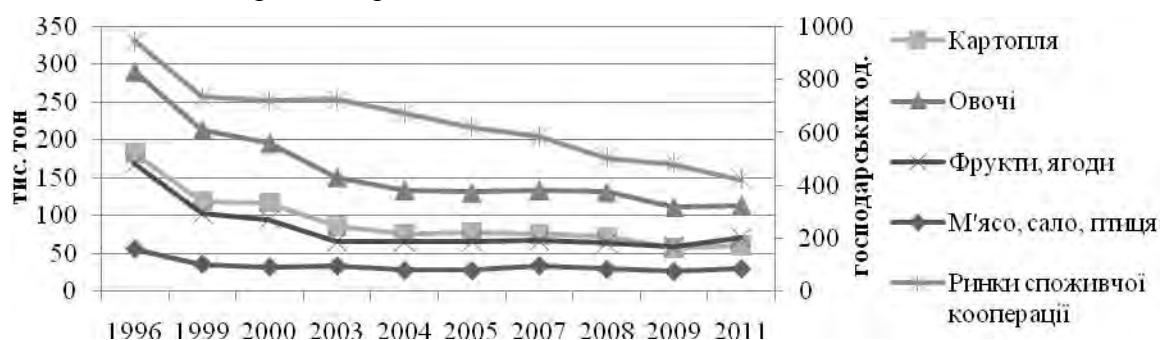

Рис. 1. Динаміка кількості функціонуючих ринків споживчої кооперації та обсягів реалізованої на них с/г продукції в 1996-2010 рр.

Згідно розрахунків автора у разі збереження існуючої тенденції (рис. 1) кількість ринків споживчої кооперації буде скорочуватись і надалі.

В світлі вищевикладеного посилюється роль економічного аналізу доходів платних послуг.

На разі питання аналізу доходів платних послуг ринків споживчої кооперації не достатньо розглянуто в економічній літературі, що зумовлює актуальність теми. Більша увага науковців прикута до проблематики обліку на ринках споживчої кооперації (А.М. Волошин, Ю.А. Верига, Г.І. Зима, Б.В. Зима, В.О. Озеран).

Серед науковців, що розглядають проблематику аналізу підприємств та організацій споживчої кооперації, зокрема, можна виділити наступних: В.О. Подольська, Т.А. Костишина, А.А. Фастовець.

Отже, метою дослідження є розробка методики економічного аналізу доходів платних послуг для забезпечення можливості визначення резервів росту доходів та стратегічного прогнозування їх обсягів для ефективного управління ринками споживчої кооперації України.

Аналіз доходів платних послуг ринків споживчої кооперації України слід проводити з врахуванням специфіки їх діяльності.

Автором було опрацьовано різні підходи до проведення економічного аналізу

та виявлено наступне. Використання результатів факторного аналізу дозволяє зробити коректну оцінку впливу певних факторів на доходів (виручку) від надання платних послуг з метою виявлення резервів росту доходів.

Для цілей факторного аналізу необхідно використовувати такі факторні моделі (власна розробка автора):

скорочену (7 факторів):

$$D = KM \times \frac{FPM}{KM} \times \frac{D_{\text{срн}}}{FPM} \times \frac{QA}{D_{\text{срн}}} \times \frac{NA}{QA} \times \frac{OP_{\text{ант}}}{NA} \times \frac{D}{OP_{\text{ант}}} \quad (1)$$

або розширену (14 факторів):

$$D = KM \times \frac{FPM}{KM} \times \frac{D_{\text{срн}}}{FPM} \times \frac{QA}{D_{\text{срн}}} \times \frac{NA}{QA} \times \frac{OP_{\text{ант}}}{NA} \times \frac{D}{OP_{\text{ант}}} \times \frac{B_{\text{ок}}}{D} \times \frac{NA}{B_{\text{ок}}} \times \frac{CT}{NA} \times \frac{B_{\text{ок}}}{CT} \times \frac{PK}{B_{\text{ок}}} \times \frac{QA}{PK} \times \frac{D}{QA} \quad (2)$$

Автором опрацьовано результати факторного аналізу за вказаними моделями на матеріалах госпрозрахункового ринку Дніпропетровської облспоживспілки та виявлено оптимальні резерви збільшення доходів.

Також для можливості прогнозування обсягів доходу (виручки) від реалізації слід проводити на підприємстві кореляційно-регресійний аналіз. Отримана за результатами кореляційно-регресійного аналізу модель дозволить прогнозувати обсяг доходу (виручки) від реалізації послуг на короткострокову перспективу, що розширить інформаційну базу, на основі якої керівництво матиме можливість приймати виважені стратегічні рішення щодо управління діяльністю підприємства.

Проведення економічного аналізу доходів платних послуг ринків споживчої кооперації України дозволяє зробити коректну оцінку минулих подій фінансово-господарської діяльності з метою виявлення резервів росту доходів, а також дає можливість спрогнозувати їх обсяги на короткострокову перспективу.

Використання даних аналізу значно розширює основу для прийняття рішень з метою ефективного управління, яке сприятиме поетапному перетворенню ринків споживчої кооперації України у торговельно-сервісні комплекси. Окреслені зміни забезпечать:

- поліпшення умов праці продавців;
- підвищення рівня торговельного обслуговування;
- розширення функцій ринків, зокрема активізація власної підприємницької діяльності;
- зростання значення ринків споживчої кооперації у забезпеченні зайнятості населення;
- збільшення грошових доходів населення (зокрема сільського) через стимулювання діяльності сільгоспвиробників;

В той же час, посилення з боку державної та місцевих влад контрольно-наглядових заходів щодо діяльності стихійно утворених ринків дозволить вивести з тіньової економіки частину товарно-грошового обігу та істотно зменшить надходження в продаж неякісних товарів.

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції вдосконалення функціонування ринків з продажу продовольчих та непродовольчих товарів N 1662 від 13 грудня 2001 р.
2. Костишина Т.А. Оптимізація доходів, витрат та прибутку ринків споживчої кооперації України // Методичні рекомендації для працівників ринку споживчої кооперації. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2000. – 20 с.